

DOLENJSKE NOVICE

Izhajajo 1. in 15. vsacega meseca. Cena jim je s poštnino vred za celo leto naprej 2 K, za pol leta 1 K. Naročnina za Nemčijo, Bosno in druge evropske države znaša 2 K 50 h, za Ameriko pa 3 K. — Dopise sprejema urednik, naročnino in oznanila tiskarna J. Krajec nasl. v Novem mestu.

GOSPODARSTVO.

Katera dela treba pri sadnem drevju pred zimo še izvršiti.

Pri nas je, žal, navada, da se za sadno drevje v jeseni, ko je sadje obrano, zelo nihče nič več ne zmeni. To seveda nikakor prav ni, in zato hočemo danes navesti tista dela, katera treba pri sadnem drevju še pred nastopom zime izvršiti.

Debla še mladih hrušk in jablan, katera imajo še gladek in tenak lubad (kožo), treba pred vsem zavarovati pred poškodbo po zajcih, to je pred zajčjim oglo-danjem. To izvrši se najpraktičneje na ta način, da se debela drevja še pred nastopom zime s primernim mazilom namaže. Mnogoletne skušnje kmetijske šole na Grmu in drugod so dokazale, da je najboljšo mazilo v to svrhu sledeče sostave: ilovica, kravjek, apno, človeško blato in goveja kri. Prvih štirih snovij vzame se zelo enake dele, goveje krvi pa toliko, da zadobi cela mešanica gostost prav gostega močnika. Povdarjati moramo pa odločno, da je človeško blato najvažnejši del mazila, kajti brez tega ne hasne v prav hudi zimi nič. S tako sestavljenim mazilom, namazati se mora pa debela pri lepem vremenu, še prej ko začne po noči zmrzovati, kajti ako se mazilo še pred zmrzovanjem na deblih popolnoma ne posuši, zmrzne in odpade. Mazanje gre pa najboljšo izpod rok, ako se vrši z majhno krtačico, kakoršno se za namazanje čevljev uporablja, ako se jo na dolg roč nasadi. Drugo delo, katero je treba pri mladem sadnem drevju v obče, in torej ne le pri hruškah in jablanah še pred zimo izvršiti je to, da se zavaruje debela pred mogočim poškodovanjem po snegu in viharju. To se doseže s pravilnim povezovanjem debel. Najpriporočljivejša poveznja je pa ta-le:

Na tisti strani debela, od katere proti drevesu vladajoči veter piha — pri nas burja — napravi se malo pēd od debela oddaljeno, s pomočjo železnega kola 35 do 40 centimetrov globoko luknjo, v katero se potem kol zabije. Kol pa ne sme nikoli v vejino krono drevesa segati, ampak le do prvih najnižjih vej. H kolu priveže se pa deblo kako dobro pēd pod vrhom kola tako-le: S prav dobre pšenične, ali pa še boljše ržene slame, se napravi kar le mogoče dober, to je trden poreselj. Ta se ovrže v njegovi sredini okolo debela, med debelom in kolom se pa obadva konca poreslja kar le mogoče na tesno dvakrat osuče. Potem ovrže se obadva konca poreslja še okolo kola in za kolom se jih sesuče v dobro pēd dolgo kito, katero se s pomočjo beke h kolu prav trdno priveže. Ta poveznja je prav snažna, gre

hitro izpod rok, in trpi, ako je poreselj iz dobre slame in prav trdno napravljen — tudi do tretjega leta.

Tretje delo, katero je treba pri še mladem sadnem drevju v obče še pred nastopom zime izvršiti, je pa to, da se napravi okolo njega takozvane drevesne šipe. Šipe imenujemo prekopenje zemlje okolo debel, kakih 60 do 100 cm na široko in vsaj 15 cm na globoko. To delo je kaj koristno zato, ker se ž njim jako dosti mrčesov, kateri v zemlji prezimujejo, vniči, in potem pa tudi zato, ker se okolo debel trava vniči, zemlja sama pa vsled zimskega mraza jako zboljša.

Četrto delo, katero je znabiti tudi potrebno pred zimo še okolo debel mladega sadnega drevja izvršiti, je pa gnojitev. Gnojitev je potrebna, kakor hitro se zapazi, da drevje le slabotno raste, da le kaj majhne, to je kratke mladike napravlja. Ako napravlja še dolge in močne mladike, je gnojitev nepotrebna, in tudi, če drevje ne rodi, kajti resnica je, da dokler kako drevo prav močno rašče razodeva, navadno roditi noče. V namen rodovitosti mora vsako drevo nekoliko v rašči lesa opešati, ostareti mora drevo nekoliko, bi se lahko reklo. Ako je pa gnojitev potrebna, izvrši se pa najpriporočljivejšo takole, da se drevesno šipo še pred zimo ali pa tudi zgodaj na spomlad, prav dobro z gnojnico polije, kateri se pepela ali pa kajnita primeša. Že staremu sadnemu drevju seveda ni treba debel pred poškodbo po zajcih zavarovati. Tudi mu ni treba debel povezovati, pač pa se mu vstreže jako z napravo drevesnih šip, in osobito pa z gnojitvijo. Zagnoji naj se posebno vse tisto sadno drevje, katero razodeva že prav slabotno raščo, že celo, ako je letos v obilni meri rodilo.

—1—

Naročujmo skupno umetna gnojila in modro galico.

Sedanji čas zahteva od nas, da smo kolikor mogoče varčni in pridobljivi. Stroški pridelovanja se nam od dne do dne množe, zato pa treba, da varčujemo kjerkoli se da. In to je mogoče, ako se združujemo in ako skupno naročujemo gospodarske potrebščine.

S skupnim naročevanjem se blago ceneje dobi. Veliko vredno je pa tudi to, da se dobi zanesljivo blago. Ceneje se dobi blago zaradi tega, ker je na debelo kupljeno blago sploh ceneje. Pa tudi stroški prevoznje so manjši, kajti cel vagon blaga se ceneje vozi, kakor če naročiš samo nekaj centov blaga. Vse to se čim dalje bolj uvideva od strani gospodarjev. Zato so se začeli že povsod združevati in skupno naročevati, posebno umetna gnojila, modro galico, žveplo, močna krmila, klajno apno, semena in razne stroje.

pomikale po mestnem blatu, potem pak so hipoma dospele na poljane, bele in prostrane. Vožnja je bila ugodna, sneg skoraj ni šumel pod klupami: samo kateri konjev je včasih zarezgetal in tedaj pak tedaj začulo se lajanje psov iz daljave.

Peljala sta se in peljala. Vojtek je poganjal konje in dolgočasno prepeval: „Spominjaj se, pasja juha, kaj si mi obetoval.“ Toda v kratkem pak je umolknil in začel „žide“ voziti. In začel je kimati na levo, na desno. Sanjalo se mu je, da je dobival v Leščincih po hrbtu zato, ker je izgubil mavho z listinami, toraj se je večkrat sprebuval in ponavljal: „Ej, hudiman!“ Marica ni spala, ker jo je zeblo. S široko odprtimi očmi je zrla na bele poljane, katere so ji tedaj pak tedaj zakrivala temna pleča Margule. Mislila je tudi pri tem, da so „mamica umrli“ in tako misleča predstavljala si blede in shujšano lice matere z izbuljenimi očmi — ter polzavredno začutila, da je bilo to lice jako ljubljeno, ki ga pak ni več in mu tudi v Leščincih ne bode para. Vsaj je videla na lastne oči, kako so jo zagrebli v Lupiskorah. Spominjaje se tega, bila bi se razjokala od žalosti, pa ker jo je zeblo v noge in kolena, zajokala je od mraza.

Mraza po pravem ni bilo, toda ozračje je postalo hladno, kakor navadno v megli in mokroti. Vojtek je imel vsaj v želodcu veliko zalogo v lupiskorske krčmi zajete toplote, in je bil v tem hipu tako veder, da ga ničesar razžalostiti ni moglo.

Ni ga razžalostilo slednjič tudi to ne, da sta konja, prišedša k gozdu, jela vozariti počasi, dasi tudi je bila cesta v lesu dosti boljša, in naposled zavozivši na stran, zvrnila sani v cestni jarek. Zbudil se je sicer, pa razumel le ni, kaj se je zgodilo.

Marica je jela ga dramiti.

„Vojtek!“

„Zakaj kričiš?“

„Zvrnila sva!“

In Vojtek je povprašal: „ali glaže?“ ter zaspal na dobro. Deklina se je vsedla pri saneh, skulila se, kolikor je mogla in sedela. Ali v kratkem je odrevenela popolnoma, toraj je vnovič jela dramiti spečega:

„Vojtek!“

Ni odgovoril.

„Vojtek, pojdiva domu!“

In čez kratko zopet:

„Vojtek, jaz pojdem peš...“

Naposled je šla. Zdelo se ji je, da v Leščince je vže jako blizo. V ostalem pa je tudi znala za pot, ker je hojevala ob nedeljah z materjo tjekaj v cerkev. Toda sedaj je morala iti sama. V lesu je ležal še visok sneg, toda noč je bila vrlo jasna. Lesk od snega spojeval se je z svetlobo oblakov, zato je bila cesta vidna kakor po dnevu. Marica, gledaje pazno v temni les, zamogla je dokaj daleč razločiti na kvishu štrleče panjače, črne na belej podlagi. Videla je tudi razločno snežene proge, po vsej dolgosti k panju primrznjene. Nekak velik mir počival je v gozdu, ki je navdajal otroka s tolažbo. Na vejah je ležala obilica snegoleda, in od njega so curljale kapljice vode, razbijajoče se s slabim šumom ob veje in vejice. A bil je to tudi edini šum. V ostalem bilo je vse naokrog tiho, tiho, belo, molčeče, gluho!

Veter ni pihal. S snegom zasuto grmičje ni se niti trohico gibalo. Vse je spalo v zimskem snu. Zamoglo se je človeku dozdevati, da je vsa ta snežena odeja na zemlji in ves ta les, molčeč in prestrašen, nekaka bela jednota — mrtva. Edino živo bitje, gibajoče se kot mala, črna pičica v sredi te velikosti, bila je Marica. Dobri, spoštljivi les! Te kapljice, katere zapuščajo stoplelo vejo, to so morda solze nad siroto. Drevesa tako velika in tako sočutljiva nad malenstvom. Evo to dekletce, tako slabo, bedno, v sredi snega, noči in lesa, drzne si zaupljivo vanj, v temnej noči! Noč sama kakor bi se žalostila nad njo. Deklina je hodila že dosti dolgo, ter se utrudila naposled. Oviralo jo je njeno težko, preveliko obnavalo, iz katerega so se male nožice neprestano sezuvali. Težko je bilo vlačiti tako ogromne čevlje iz snega. Pri tem tudi z rokami zamogla ni svobodno gibati, kajti v enej je držala z vso močjo onih deset grošev, ki jih je prejela od Kulikove. Bala se je spustiti jih v sneg. Začela je polagoma glasno plakati, a naglo je umolknila, kakor bi

se hotela prepričati, če kedo njenega joka ne sliši. Se vé, les je slišal. Topeči se snegoled je žuborel enakomerno in nekako žalostno. Mimo njega je morda še kdo drugi slišal. Dekletce ide čedalje počasneje. Bi li zamogla zabloditi? Nemožno! Cesta je bila bela, široka, vodeča v daljavi navkreber med stenami obkoljujočih jo dreves. Deklino jel je prevzemati neodpodljivi spanec.

Šla je na stran in se vsedla pod drevesa. Trepalnice so se ji zaprle. Črez kratko si je mislila, da po sneženi belini mati ide k njej semkaj od pokopališča. Nihče ni šel. A deklina je bila vendar prepričana, da mora nekdo priti. Kdo? — Angel. Vsaj je vendar stara Kulikova govorila, da „jamiol“ je nad njo. Marica ga je poznala. V bajti pri materi bil je jeden naslikan z lilijo v roki in s perutnicami. Pride brezdvomno. Snegoled je začel glasneje žuboreti. Morebiti, da njegova krila narejajo več kapljic? — Tiho! v resnici, nekdo gre; sneg, če tudi mehak, šumi razločno, koraki se bližajo in bližajo tiho, toda urno. Dekletce dvigne zaupljivo zaspane trepalnice.

Kaj je to?

Siva, nekaka trioglata glava z navpik stoječimi ušesi pogleduje na otroče pazno... strašno, poželjivo.

Požrešni, izstradani, gladu in mraza podivjani volk je našel, česar je iskal — hrane... (Po H Sienkiewicznu.)

Piše se nam:

Iz Novega mesta. — Odbor društva rokodelskih pomočnikov je priredil pretečeno nedeljo zabavni večer s šaljivimi prizori v lastnem domu. Dasi so se raznašala vabila šele isti popoldan, se je vendar zbralo nad 60 oseb, po večini gg. mojstri in pomočniki, katere je veleč. g. dr. Marinko, društveni predsednik, iskreno pozdravil ter razložil pomen tega zabavnega večera z ozirom na ustanovitev društva pred 20 leti in lastnega rokodelskega doma, kateri se je zgradil s pomočjo blagih dobrotnikov pred 19 leti in kateri se nahaja v finančijelnem oziru jako pohvalno. Obžaluje, da je zadnja leta čimdalje manj zanimanja za to društvo, naj si bode od strani pomočnikov ali mojstrov, ker ravno to društvo bi lahko donášalo marsikaj dobrega rokodelskemu stanu, katerih koristi so deležni rokodelci po celem svetu, kateri se nahajajo v enakih družtvih. Obžaluje propad društva, za katerega se je toliko trudil, in lastni dom tega društva mu je dal toliko skrbi in truda, ki bi pa znal konečno priti vsled malomarnosti rokodelcev po društvenih pravilih v drugo last. Da se to na mojo žalost ne zgodi, pravi govornik, in da ne bodem lastno dete pokopal, želim, da se rokodelci, to je, pomočniki, posebno pa mojstri, več zanimajo za društvo, in pred vsem, da pogosto zahajate v društveni lokal, berete časopisje in se razgovarjate o težnjah lastnega stanu. Skrbel bodem za zanimiva predavanja v zimskih večerih; če sam vsled bolezni ne bom mogel, naprosil bom druge, ki so zmožni in prijazni rokodelskemu stanu. Naj ne misli kdo, da vabim vsled denarnih doneskov, kajti teh ne potrebujemo, hiša se sama dovolj obrestuje; če bode kdo kaj prostovoljno dal, se bo to obrnilo za razvoj društva, in čim več bo članov na novo pristopilo, tem večje bo moje veselje.

G. Malovič se nato v imenu navzočih mojstrov društvenem predsedniku zahvali za pozdrav in odkritosrčno pojasnilo. Želi da se društvo na novo poživí v veselje in ponos vstanovitelj, kateri naj vživa z ponosom sad lastnega truda, še čil in zdrav mnogo let. — G. Picelj povdarja kot član tega društva odkar je v Novem mestu, razne koristi, katerih je bil deležen tekom let. Pojasnuje nadalje, v kakem lokalu se je društvo nahajalo v začetku in kako je začel marljivi predsednik vel. čast. g. dr. Marinko delovati na to, da smo pričeli z grajenjem lastnega doma, v katerem se sedaj nahajamo. Ali bi ne bila sramota za rokodelski stan, da bi po preteku 20 let društvo propadlo in ob enem ta lepi dom zgubilo, ki bode lahko v ponos rokodelskemu stanu še v poznejši dobi. — Med pogovori so se vršili šaljivi prizori na pozorišču (odru) v splošno zadovoljnost navzočih, dokaz temu obilo nedolžnega smeha in pohvale. Pevci so zapeli več pesmi s pomočjo nekaterih gostov, ki so se iz naklonjenosti do rokodelskega stanu vdeležili zabavnega večera. — Konečno povzame besedo tudi g. Cigler kot

društveni starosta, kateri v zbranih besedah pojasnjuje jako obširno o delovanju v pretekli dobi društvenega obstanka. Potom skupne vzajemnosti imajo mojstri in pomočniki od društva koristi, ker to nas ne razdvaja ampak veže v eno celoto vzajemnosti, potem katere se da neverjetne vspehe doseči. Na Nemškem v Kolnu se je ustanovila ravno po tej družbi hranilnica, v katero nalagajo pomočniki svoje prihranke, da ima ta zavod na leto čez dva milijona mark prometa, katerega upravljajo sami rokodelski pomočniki. To je dokaz kaj edinost in energija doseže, in če je to mogoče doseči drugod, zakaj bi to nam ne bilo možno doseči? —

Poprimimo se tudi mi dela, in vspehi ne izostanejo; ne čakajmo, da bi drugi pričeli, pričnimo sami mojstri in dajmo s tem izglede našim mlajšim, ter jih napelujmo, da pogosto pohajajo v društveni dom, ker je vedno dobrega in cenene razvedrila dovolj na razpolago. Če končno vsi storimo vsak svojo dolžnost, da ljubimo in spoštujemo svoj stan, spoštovali nas bodejo potem tudi drugi stanovi! — Sklene se, da bode šel eden mojstrov rokodelcev z nabiralno polo okrog gg. mojstrov, da pristopijo k društvu kot podporni člani, ter se jih naprosi, da vsak g. mojster prigovarja svojim pomočnikom, da isti pristopijo k društvu. — Upati je, da bode slednji mojster storil svojo dolžnost, da ne propade društvo v tem za obrtni stan velevažnem času, ko se pričinja nova doba za obrtni stan. To pa je odvisno, ako se bodo obrtniki zanimali za vsa važna obrtna vprašanja, med katera spada tudi organizacija delodajalcem in delojemalcem, to je med mojstri in pomočniki. Vse to se da doseči potom „Kat. rokodelskega društva“ najlažje in najvspešneje, toraj poskusimo? Obrtnik.

Domače vesti.

(Zupnijski izpit) so zadnje dni dovršili naslednji č. gg.: Jane Ivan, župni upravitelj v Colu; Koechler Viktor, mestni kaplan v Trnovem-Ljubljani; Medved Janez, kaplan na Dovjem; Očepek Jožef, kaplan v Čemšeniku; Perjatelj Jernej, župni upravitelj v Podkrajju; Šmolej Richard, kaplan v Železnikih; Sušnik Matej, župni upravitelj v Rovtahu; Švigelj Josip, ekspozit na Vrhpolju; Trškan Štefan, kaplan v Prečini; Vidmar Francišek, mestni kaplan v Krškem; Volc Alojzij, kaplan v Šmarji; Zevnik Mihael, mestni kaplan v Idriji; Zorko Francišek, mestni kaplan pri Sv. Petru v Ljubljani.

(Premembe pri uradništvu) Gospod dr. Milan Gršak, c. kr. deželnosodni svetnik je premeščen iz Mokronoga v Ljubljano. Gospod Janez Hutter, c. kr. adjunkt je imenovan okrajnim sodnikom v Mokronogu. Sodnijski oficijal g. Lovrenc Balanc v Postojni je imenovan za višjega sodnega oficijala v Krškem. Sodnijski kancelist g. Anton Goslar v Krškem je imenovan za oficijala istotam. Višji oficijal g. Karol Koroschetz je prestavljen iz Krškega v Litijo.

(Izpremembe pri učiteljstvu) Začasni učitelj v Dobropolju je postal g. Pavel Ločnik. — Na trirazrednici v Prečni postala je provizorična učiteljica gospica Angela Zurec.

(Za ravnatelja) kmetijske šole na Grmu pri Novem Mestu je imenovan sedanji pristav g. Viljem Rohrmann. S poslovanjem začne s 1. novembrom t. l. K temu zasluženemu imenovanju naše najiskrenejše čestitke!

(Dež. sod. svetnik) g. Alojzij Kessler je bil 8. oktobra v bolnišnici usmiljenih bratov v Kandiji sprejet, da se mu vrne zdravje.

(Zaročil) se je v Toplicah kopališki zdravnik g. dr. Ivan Hubad z gospo vdovo pl. Rasekay iz Vivodine na Hrvaškem. Bilo srečno!

(Umrli) je 30. septembra v Metliki gosp. Friderik Skušek, trg. sotrudnik v 23. letu svoje dobe. — V Škocijanu je preminul dne 8. oktobra posestnik, bivši župan in l. načelnik požarne brambe škocijanske gospod Ivan Rabzelj. Pogreb je bil 11. oktobra ob 8. uri zjutraj in se je istega udeležilo mnogo občinstva. Sveti jima večna luč!

(Smrt v tujini.) Slovenec Valentin Brejc umrl je v Linhartu, Pensylvanija. — V Delagua, Colorado, se je ponesrečil v kovačnici Alojzij Lušin, doma iz Brež pri Ribnici. Pogreb oskrbeli so mu rojaki.

(Prememba posesti.) Hišo pokojne gospe Hedvige Schulz na glavnem trgu v Rudolfovem št. 99 je kupila na ponovni dražbi gđ. Mimi Barborič za 12.000 K. Dražitelj je bilo jako malo.

(Zdravnik) g. dr. Josip Strašek se je nastanil kot zasebni zdravnik in zdravnik okrajne bolniške blagajne v Novem mestu ter ordinuje od 15. oktobra t. l. naprej h. št. 61 (za šolami v hiši gosp. Vojska) od 11. ure predpoldne do 1. ure opoldne, in od 3. do 4. ure popoldne.

(Zabavni večer,) katerega je priredila „Ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda“ 12. t. m. z koncertom, igro „Poezija in proza“ ter konečnim plesom zadovoljil je povsem navzoče odlično občinstvo.

(Na občnem zboru tukajšnje Narodne Čitalnice) dne 5. t. m. se je soglasno sklenilo, izpremeniti društveno knjižnico v „Jayno knjižnico,“ jo spopolniti potom nabiranja ozir. nakupa najboljših in najpotrebnejših del slovenske literature ter jo praktično urediti. Da bode mogla knjižnica čim preje pričeti svoje poslovanje, prosi knjižnični odsek vse one rodoljube, ki se nameravajo odzvati pozivu pripravljalnega odseka z denarnimi ali knjižnimi prispevki ali pa so to že obljubili, da jih pošljejo na naslov knjižničnega odseka Narodne Čitalnice v Novem mestu.

(Mestna hranilnica v Novem mestu) se je že pred nekaj meseci bavila z vprašanjem o vpeljavi domačih hranilnikov, kakoršni so že po mnogih hranilnicah po vsem svetu vpeljani. Sedaj se bo to vresničilo. Nedvomno se bo sl. občinstvo za to novost zanimalo in svoje uslužbenice in otroke nagibalo k uspešnemu varčevanju; pa tudi gospodinje bodo na ta način marsikaj prištedile, ali za občekoristne stvari nabirale. Obširneja pojasnila v tej novi stvari priobčimo prihodnjič.

(Mestna hranilnica v Novem Mestu.) V mesecu septembru 1907 je 209 strank vložilo 98.669 K 01 h, 223 strank vzdignilo 145.251 K 43 h, 16 strankam se je izplačalo hipotečnih posojil 33.750 K, 258 menic se je eskomptovalo za 84.502 K. Stanje vlog 3.024.027 K 23 h. Denarni promet 566.071 K 83 h. Vseh strank bilo je 1101.

(Hranilnica in posojilnica za Kandijo in okolico,) reg. zadruga z neomejeno zavezo, imela je v mesecu septembru t. l. prometa K 168.643'03. Vložilo je 168 strank K 74.482'50, dvignilo 130 strank K 36.734'58. Posojil je bilo danih 43 strankam K 21.136'—, a vrnilo je 110 strank K 14.134'02.

(Občinska hranilnica v Kostanjevici) pričela je poslovati začetkom meseca avgusta. Natančneje med naznani današnje številke.

(Preiščji semenji v Novem mestu in Kandiji.) Dogon preiščev na semnje v Novem mestu in Kandiji se sme vršiti od 1. oktobra do 1. aprila od šeste ure zjutraj dalje in bodo prestopki te določbe kaznovani; zatoraj opozarjamo s tem kmetovalce na to določilo.

(Prihodnji semenj) v Kandiji bo v četrtek, 17. t. m. Kupci in prodajalci se uljudno vabijo!

(Prihodnji četrtek,) t. j. 17. t. m. ob pol 9. uri zjutraj se bode vršila v davkariji v Novem mestu pogoditvena obravnava za dac. Gostilničarji, mesarji in prodajalci slanine ter drugih mesnih jestvin se s tem pozivljajo, da se te važne obravnave polnoštevilno udeleže.

J. Zurec, t. č. reprezentant zak. dr.

(„Prostovoljno gasilno društvo“ v Valtivasi.) Ustanovni občni zbor tega prvega in edinega gasilnega društva v obširni občini Šmihel-Stopiče se je vršil v nedeljo 6. t. m. v Valtivasi pri g. Jos. Dularju ter se je odbor konstituiral sledeče: Načelnik: Ivan Kulovic (Valtavas), podnačelnik: Ivan Rakoše (Gor. Straža), tajnik: Franc Štrumbelj (Valtavas), blagajnik: Janez Dular (Valtavas). — Odborniki: Josip Kramaršič (Jurkavas), Andrej Škufca (Potok), Anton Smrekar (Praproče). — Namestnika: Anton Kramaršič (Jurkavas), Janez Plantan (Rumanjavas). Društvo šteje do danes blizu 90 članov, med temi 45 delavnih. Na pomoč!

(Tiskarski izdelki) podražili so se s 1. oktobrom v celi Avstriji, in to vsled rastoče cene tiskarskih potrebsčin, kakor črk, črnila, papirja itd.

(Pojasnilo!) Darovalci, kateri so darovali za popravo spomenika Brezmadežnega spočetja Device Marije na trgu sv. Katarine žele zvedeti, kaj je z nabranim denarjem? Podpisani častitim darovalcem naznanjam, da sem nabrani denar izročil vel. čast. gosp. Watzl, kateri se je svoj čas sporazumno z menoj zavzel, da se spomenik dostojno popravi. Ker je nenadoma premeščen ni mogel spolniti lastne želje in tudi ne dane besede slav. občinstvu potom „Dol. Novic“. Smatram si kot dolžnost, da se svoj namen dosežem in sicer s tem, da se spomenik dostojno popravi z milodari, zato prosim vse one, ki so v ta namen oddali svoje darove, da blagovolé počakati, da se zadostna svota nabere, kajti dosedaj nabrani znesek bo pokrival komaj tretjino izdatkov, ako se kolikaj okraši in zavaruje pred zlobnimi poškodovalci. Glasom stavbenega reda je potreba predložiti tozadevni načrt stavbeni komisiji, katerega sem tudi zgotovil. Predno se predloži mestnemu županstvu, bode par dni slav. občinstvu na vpogled v izložbenem oknu J. Krajca nasl., da si slednji, katerega popravo zanima ogleda skico ograje, z projektovanimi svetilkami (Candelabri). Želel bi, da se vse delo izvrši do 8. decembra t. l., seveda če bode dovolj pokritja, ako ne primoran bom z dovršitvijo počakati do prihodnje spomladi. S spoštovanjem Malovič.

(Našla se je) pri kapitelju ženska ročna torbica z razno vsebino. Lastnica naj se zglesi v hiši št. 222 kapiteljska ulica.

(Dvajset-kronski cekin) oddala je v nedeljo, dne 13. t. m. dopoldne neka gospa iz Novega mesta pri nakupu gob od neke starke mesto krajcarja. Dotičnico se poziva, da odda omenjeni zlat takoj lastnici nazaj, drugače se napravi primerne korake. Prodajalka je dobro znana.

(Grozna nesreča.) Dne 29. septembra se je na parni žagi kneza Auersperga na Rogu (Hornwald) ponesrečil delavec Imbro Sedlar. Nesrečnež je prišel med jermenov. Na njegovo obupno klicanje na pomoč so žago takoj postavili — toda prepozno. Jermenov so reveža tako stisnili, da je kmalu nato umrl.

(Hudi nalive) začetkom tega meseca napravili so ogromno škodo ne samo na Kranjskem, temveč tudi po drugih krajih. Poplavljeni so bile vse nižave. Podrli so se nekateri mostovi, odnešenih je večina žag in obrambnih jezov. Ljubljansko barje že od leta 1889 ni bilo tako hudo poplavljeno. Škoda na polju kakor tudi na stavbah je neizmerna.

(Umorjenega) so našli na hrvaški strani Uskokov po Dolenjskem dobro znanega mešetarja Lenarta Žagarja iz Prekopa.

(Osem ljudi je utonilo) v Kočevju pri zadnjem nalive. Na mostu od Stalgern proti Lienfeldu je zavozil dne 10. oktobra voz z 14 ljudmi v vodo, od katerih se jih je rešilo le 6.

(Ne v Ameriko!) Zadnja leta se je ljudstvo, zlasti s Kranjskega, začelo kar trumoma seliti v Ameriko, vsled česar postaja na kmetih pomanjkanje delavcev čimdalje občutnejše. Res je sicer, da se da izseljevanje spraviti v normalni tir samo z dalekosežnimi socialnopolitičnimi in narodnogospodarskimi reformami, vendar pa je dolžnost vseh poklicanih faktorjev, to nezdravo izseljevanje kolikor mogoče omejevati. Zato je pri vseh prilikah treba svariti pred takim nepremišljenim korakom ter povdarjati, da se le prerado zgodi, da zvođene vsi upi izselnikom, še predno dospo do svojega cilja ter izgube še tisto malo imetje, ki so ga prej imeli. V tem smislu podučevati je pred vsem naloga duhovščine in učiteljstva, ker imata z njim največ stika, ter osobito časopisja, ki je dandanes zelo razširjeno in dostopno vsem slojem brez izjeme. Kranjska deželna vlada je izdala pred kratkim, da se to izseljevanje kolikor mogoče omeji, strogo navodilo glede izdavanja potnih listov, ker se čisto dogaja, da jo mladeniči v vojaški službi izkušajo popihati s tujimi potnimi listi čez morje. To navodilo pravi, da se mora vsak izselnik izkazati, da ima dovolj imovine za eventualno vožnjo nazaj, če bi ga ameriška gosposka pri izkrcanju slučajno zavrnila, in pa da je plačal vso vojaško takso, sicer se mu potni list izdati ne sme. Sploh pa je dolžnost gosposke, iti ljudstvu po možnosti na roke, da dobi zaupanje v njo ter da se mu priljubi rodna

zemlja, ki skriva dovolj zakladov za vsakega, samo poiskati se jih mora.

(Razglas.) Zaradi prijavitelja v letu 1908 naboru novincev podvrženih mladeničev se daje na znanje sledeče: 1.) Vsak stavodolžni v letu 1885, 1886 in 1887 rojeni mladenič dolžan je se tekom meseca novembra 1907 zgledati pri županstvu iste občine, v katerej poseduje domovinsko pravico ali pa v katerej stalno biva. 2.) Kdor se zgledi pri kakem drugem županstvu, nego onem svoje domovinske občine, se mora pri tej priliki legitimovati z rojstnim ali domovinskim listom pri županstvu iste občine, v katerej stalno biva. 3.) Stavodolžne, kateri bivajo le začasno v inozemstvu, ali kateri so tako težko bolni, da so vsled tega ovržani, se ustmeno ali pismeno pri pristojnem županstvu zgledati, naj zgledajo stariši, varuhi ali pa drugi zanesljivi poverjenci. 4.) Isti stavodolžni kateri želijo doseči kako ugodnost ali olajšilo v izpolnjevanju dejanske vojne službe v smislu §§ 31, 32, 33 ali 34 vojnega zakona, naj razmere, na katere upirajo udobnostno pravico, najpozneje do konec februarja 1908 naznanijo pristojnemu okrajnemu glavarstvu; v ta namen služijo potrebna spričevala, rodbinski listi, oporoče, prisojilna pisma in zapisniki o zapuščinskih obravnavah. Družinski listi morajo biti overjeni tekom istega meseca po pristojnem župnem uradu, v katerem se dotična prošnja vloži. 5.) Prošnje za dovajanje izven domovinskega okraja na nabor iti, vložiti so opremljene s kolekom 1 K tudi najpozneje do konca meseca novembra 1907. 6.) Stavlenci, kateri bi predpisano zgleditev opustili, se bodo kaznovali radi prestopka § 35 vojnega zakona z globo od 10 do 200 K, oziroma z zaporom od 1 do 20 dni.

(I. vseslovenski trgovski shod,) ki ga priredi slovensko trgovsko društvo „Merkur“ v Ljubljani v nedeljo dne 20. oktobra 1907 v veliki dvorani „Mestnega doma“ v Ljubljani bode imel sledeči dnevni red: Ob 10. uri dopoldne. 1.) Pozdrav. 2.) O vlogi trgovine v narodnem gospodarstvu zlasti slovenskem. 3.) O pomenu Trsta za naše narodno-gospodarsko življenje. 4.) O slovenskem trgovstvu na Štajerskem in Koroškem. Ob 3. uri popoldne. 5.) O slovenski trgovski izobrazbi in o višji trgovski šoli v Ljubljani. 6.) O koristi trgovske organizacije; naša organizacija in nje smotri. 7.) Stališče slovenskih trgovskih sotrudnikov. 8.) O novem obrtnem redu in njega uplivu za našo trgovino. — Slovensko trgovstvo in druge interesente vabimo k obilni udeležbi ter pripominjamo, da se posebna vabila ne bodo razpošiljala.

(Slovenska Matica) je imela dne 25. septembra 153. odborovo sejo. Iz došlega nam poročila posnamemo, da se je iste udeležilo 27 odbornikov. Ker je dosedanji predsednik g. c. kr. dež. šolski nadzornik Levec 17. julija t. l. odložil mesto predsednika, se izvoli prednikom g. dr. Ilešič s 17 glasovi. Nato se sklene, da se izreče dosedanjemu g. predniku za njegovo 25 letno požrtvovalno delovanje v korist društva pismena zahvala. — Za tekoče leto je poravnalo udnino 1326 in za l. 1908 10 udov. Od zadnje odborove seje je na novo ali vnovič pristopilo društvu 121 udov. Knjižnici je prirastlo 162 knjig, zvezkov in časopisov.

(Družba sv. Mohorja.) Pretekle dni je naše uredništvo sprejelo letošnje družbine knjige, ki so:

1. Koledar za l. 1908. Vsebina leposlovnega dela: Snažnost pol življenja, spisala Minka Govekarjeva. — Za smeh in kratek čas. — Kako se je Trebušnik vozil v Trst. Spisal Janko Mlakar (s slikami o novi železniški progi). — Kabira, njeni prebivalci in njih življenje, spisal Jurij Trunk (s 15 slikami). — Jakob Gomilšek. Spisal dr. Fran Ilešič (s sliko). — Nabirajte narodne pesmi! Spisal profesor Anton Štritof. — Simon Gregorčič, slovenski pesnik. (Spisal Anton Medved (s 10 slikami). — Zanimarjena in izprijena mladina, skrb zanjo in sirotinski sveti. Spisal Franc Milčinski. — „Groba so okovi strti.“ Pesem Starogorskega. — Življenje in smrt Mohorske knjige. Spisal F. S. Finžgar. — Blagovestnika. Povest iz pokristjanjevanja Slovencev. Spisal Ivo Pregelj. — Tržaška okolica. I. T. — Črtice za dom. — Mali vedež.

2. Slovenske večernice. 59. zvezek. Vsebina: I. M. Dovič: Kovač in njegov sin. Povest. — Ivo Trošt: Do vrha. Slika. — Jože Bekš: Zadovoljnost. Pesem. — Juraj Pangrac: Dajte mu nazaj, kar je njegovega! Povest. —

Starogorski: Mrtvaški zvon. Pesem. — Kopoljski: Stariši, vadite otroke ubogljivosti. — Franjo Neubauer: Iz potujočega Sreima. Pesmi. — Kopoljski: Kako je Jaka kupoval kože. Smešna dogodka. — Kopoljski: Dokončani šolski in učni red za občne ljudske in za meščanske šole. Slovenskim staršem v razjasnilo.

3. Življenja trnjeva pot. Resnična zgodba iz polupreteklega časa. Spisal Josip Kostanjevec.

4. Umni čebelar. Spisal Fr. Lakmayer, župnik.

5. Pamet in vera. Slovenskemu narodu v potrditev njegove vere. Spisal I. M. Seigerschmied.

6. Zgodbe sv. pisma. 14. snopič. Spisuje dr. Janez Ev. Krek.

Odbor za letošnje nazadovanje navaja v svojem „Glasniku“ naslednje: 1. Ker ni molitvenika. 2. Pomanjkanje denarja. 3. Čas pobiranja udnine. 4. Izseljevanje.

Književni dar za prihodnje leto bo naslednji:

1. Zgodbe sv. pisma. 15. snopič. Spisuje dr. Janez Ev. Krek.

2. „Presveto srce Jezusovo.“ Molitvenik. Spisal o. Janez Pristov, družbe Jezusove.

3. Izbrane poezije Simona Gregorčiča. Sestavil Anton Medved.

4. Umni čebelar, spisal župnik Fr. Lakmayer, 2. snopič.

5. Slovenske večernice. 60. zvezek. Ta zvezek bo prinesel dve povesti iz peresa Iv. Cankarja in dr. Fr. Detela.

6. Koledar družbe sv. Mohorja za l. 1909.

Častni nagradi je odbor določil: prvo nagrado za povest „Kaznjenci“, spisal Engelbert Gangl, drugo nagrado za povest „Novo življenje“, spisal dr. Fran Detela.

(Osebne vesti.) Ob sklepu lista smo prejeli naslednje poročilo: Deželnovladna tajnika gg. Karol Ekel in Ivan Krese sta imenovana za okrajna glavarja na Kranjskem.

(Letošnja kopališka doba v Toplicah) je bila nenavadno živahna in obiskana. — Že več let ni bilo toliko gostov kot letos: 1383 oseb, — 309 več kot lani. Očividno je, da Toplice napredujejo od leta do leta. Zdravilnih uspehov se je mnogo doseglo. Res, da bi se lahko za udobnost tujcev kaj več storilo, toda kdor pomisli naše male razmere, bo ta ali oni nedostatek prezrl.

(Ponesrečil se je) dne 11. t. m. deček Ludovik Vrtar iz Podturna, star 6 let. Obesil se je z drugimi tovariši vred na voz in po nesreči vtaknil noge med kolo. Prepeljali so ga v bolnico v Kandijo. Ker je le meso zmečkano, bo deček kmalu ozdravel in hodil.

(Lovski pes „Polo“) je na semenj dan, 10. oktobra, zginil g. župniku iz Toplic. Najbrže ga je kdo odpeljal. Pes je velike, krepke postave, rjave, gladke dlake, z belo podolgasto črto na glavi, vreden 50 K. Če bi kdo o njem kaj vedel, naj blagovoli naznaniti lastniku. Ker skoraj vsako leto kak lovski pes na ta semanji dan, ki pade v lovsko sezono, brez sledu zgine, mora biti kje kak tat v okolici, ki pse krađe in prodaja.

(Kmečka posojilnica.) To je naslov novi knjižici, katero je spisal in izdal g. Andrej Žmavec, potovalni učitelj za kmetijsko zadrugništvo na Štajerskem. V tej knjižici nam pisatelj v prav poljudni obliki opisuje potrebo in korist Raiffeisenovih posojilnic, ki so v pravem pomenu besede prave kmetijske posojilnice na podlagi samopomoči. Nato razpravlja o Raiffeisenovki kot „branilnici“ in o Raiffeisenovki kot „posojilnici“. Povsod navaja prav dobre primere, kar daje celi knjižici v rokah navadnega posestnika posebno vrednost. V drugem delu spisa so pravila Raiffeisenove posojilnice, ki so lahko za izgled vsem takim posojilnicam, nahajajo se pa notri tudi vsa potrebna navodila za ustanovitev Raiffeisenovk. Ker je knjižica spisana od veččaka, ki deluje na tem polju in ker ima vsa potrebna pojasnila o uredbi in prednostih Raiffeisenovih posojilnic v tako lahko umevni obliki, da jo razume vsak priprost gospodar, zato priporočamo to knjižico prav toplo vsem, ki se zanimajo za stvar. Imeti bi jo moral vsak posojilnični član in sploh vsak, kdor se zanima za naš napredek na podlagi zadrugne samopomoči. Knjižica stane 1 K in se dobi pri založniku g. Andrej Žmavec, Gradec (Brockmannsgasse 118). Kdor naroči 10 komadov, jih dobi po 90 h s poštnino vred.

(Današnji list) obsega deset strani.)

Gospodarske stvari.

— (Naročila za umetna gnojila) sprejema kmetijska podružnica novomeška v nedeljo, dne 20. oktobra v društvenem prostoru, v hiši g. Jakšeta (pri Slonu) od 9. do 10. dopoldne. Gospodarji iz novomeške okolice, ki žele umetna gnojila za jesensko gnojenje dobiti, naj se tega dne gotovo zglasijo. Cene za umetna gnojila, postavljena na novomeški kolodvor, so sledeče: 100 kg 18 odstotne (najboljše) Tomasove žindre 7 K 30 h, 16 odstotne pa 6 K 70 h, 100 kg kajnita 6 K 20 h in 100 kg kalijeve soli 13 K 20 h. Te cene veljajo seveda, ako se naroči blago v celih vagonih. Kmetijska podružnica bo zaradi tega le cele vagone naročevala. Zato je pa potrebno, da se gospodarji čim prej zglasijo, gotovo pa do določenega dne, da se zamore gnojila pravočasno dobiti.

— (50.000 cepljenih trt) bo oddala spomladi kmetijska podružnica v Novem mestu. Cepljenke so sledečih vrst: španjol, laški rizling, silvanec, veltlinec, kraljevina, traminec, portugalka in žametasta črnina. Cena je 100 trt 20 K. Naročila se sprejemajo že sedaj proti plačilu primerne are.

— (Vinski semenj v Novem mestu) bo letos v soboto dne 26. oktobra t. l. Ta semenj se priredi na vrtu Tučkove gostilne kakor lansko leto. Opozorjamo na ta semenj vse naše interesente, vinogradnike in kupce, gostilničarje in vinske trgovce in jih vabimo, da se ga udeležijo v mnogobrojnem številu. Letošnji vinski pridelek je prav dober in vreden živahne kupčije. Semenj se priredi le za dolenske vinogradnike.

— (Prošnja na županstva novomeškega okraja zaradi skupnega nakupa gospodarskih potrebščin. Naši gospodarji se za sedaj v svrhu skupne dobave kmetijskih potrebščin najlažje organizujejo po občinah. Zato prosimo naša županstva, da gredo gospodarjem pri tem delu na roko in sicer s tem, da 1.) razglase skupni nakup, 2.) da nabirajo naročnike, t. j. da sprejemajo naročila in aro. Ara bodi primerna naročilu in naj znaša približno deseti ali najmanj dvajseti del od skupne vrednosti naročenega blaga. 3.) da pošljejo nabrana naročila z aro vred kmetijski podružnici v Novem mestu. Kako je sestaviti nabiralno polo, kaže obrazec spredaj v članku na prvi strani „Naročujemo skupno umetna gnojila in modro galico.“

— (Koliko umetnih gnojil je treba za 1 oralo travnika.) Navadno se računa za 1 oralo travnika po 300 kg Tomasove žindre in 200 kg kajnita ali pa 300 kg Tomasove žindre in 75 kg kalijeve soli. V prvem slučaju stane gnojenje 1 orala 34 K 30 h, v drugem slučaju pa, če se vzame kalijeva sol namesto kajnita, 31 K 80 h.

— (Umetna gnojila za vinograde. Če manjka umetnega gnoja ali komposta, potem je potrebno, da gnojimo trtam z umetnimi gnojili. V tem slučaju kaže gnojiti jeseni s Tomasovo žindro in kalijevo soljo, spomladi pa s čilskim solitrom. Za 1 oralo vinograde je treba 400 do 500 kg Tomasove žindre in 200 kg kalijeve soli. Spomladi se da še 150 do 200 kg čilskega solitra.

Razne stvari.

* (Tri metre visok krompir.) Na vrtu gosp. Gabrijelčiča v Novem mestu, Dolge ulice št. 18 zrastel je krompir, katerega cima meri tri metre višine in je še sedaj zelen. Kakšen je krompir, povemo, ko ga izkopljejo.

* (Pasivni odpor železničarjev.) Uslužbenci severno-zahodne in uslužbenci državne železnice pričeli so s 1. oktobrom izvrševati pasivno rezistenco. Odpornikov je 70.000 mož. Odpor se je čedalje bolj razvijal, vsled česar je Dunaju primanjkovalo posebno mleka. Posebno iz čeških mest so prihajala poročila o pomanjkanju živil. Tovorni in osebni vlaki imajo precejšnje zamude, kar provzročuje zastajanje tovarnega prometa po postajah, ktere so vsled tega blokirane.

* (Posledice pasivne rezistence.) Na Dunaju so izvagonirali 8 mrtvih volov in 20 mrtvih prašičev — živali so poginile, ker je vlak imel prevelike zamude in je potovanje predolgo trajalo. — Vsled pasivne rezistence primanjkuje na Dunaju mošta.

* (Pri avstrijski pehoti) nameravajo uvesti sive uniforme, kakoršne nosijo sedaj lovci.

* (Poseben vlak na Dunaj.) Povodom avstrijskega katoliškega shoda, ki se bo vršil v mesecu novembru na Dunaju, nameravajo nekateri somišljeniki prirediti posebni vlak za Slovence iz Ljubljane na Dunaj. Državna železnica obvestila je dotični odbor, da dovoli v ta namen znižane cene. Iz Ljubljane na Dunaj in nazaj veljala bi vožnja v III. razredu samo 14 K 10 h. Vsi tisti, ki se želé udeležiti, blagovolijo naj to takoj naznaniti uredništvu „Slovenca“ v Ljubljani.

* (Delavske razmere v Argentini.) Po naj-novejših poročilih so razmere osobito za poljedelske delavce skrajno neugodne. Ponovno opozarjamo, naj se posvare oni poljedelski in drugi delavci, ki nameravajo na delo v Argentini.

* (Izseljevanje v San Paolo, Brazilija.) Izseljenci, ki so namenjeni v San Paolo se naj opozore, da so tam razmere prejkoslej slabe. Avstrijci se ne morejo navaditi življenskih in stanovanjskih razmer, kakor uči izkušnja. Živila na kavinih nasadih so pa poleg tega še tako draga, da je jako težko, si kaj prihraniti. Niso redki slučaji, ko se niti toliko ne zasluži, da se izseljenci morejo preživeti. Le poljedelci z rodbino, ki so popolnoma zdravi in se ne ustrašijo najhujšega dela in ki prinesejo seboj najmanj 1000 kron, lahko upajo nato, da se skromno prežive. Brezplačno se vladno zemljišče v San Paolo ne dobi.

* (Izseljevanje v Maryland.) V najkrajšem času pričnejo agenti nagovarjati ljudi za izseljevanje v severo-ameriško državo Maryland. Pozornost bodo predvsem obračali na kmete, poljedelske delavce in posle. Razmere v omenjeni državi pa niso ugodne za izseljence. Maryland spada namreč med one države, ki so znane po svojih zapuščenih posestvih (farmah). Po roparskem obdelovanju so zemljišča že večinoma izsesana. Le s trudopolnim delom in s kapitalom v roki se doseže dobiček pri pridelovanju sadja in zelenjave. Z ozirom na napovedano propagando priporoča največja pozornost in naj sena to, kar smo navedli, opozore naši izseljenci.

* (Iz Dunaja.) Najvišje sodišče je razsodilo, da mož ni dolžan plačati računov za obleke svoje žene, ako ni dal svojega dovoljenja za naročilo.

* (Nevesto kupil na kilograme.) Iz Pečuha poročajo listom: V občini Kölked je neki bogat kmečki sin prosil za roko neke deklice. Stariši deklice niso hoteli začetkoma o poroki deklice s snubačem nič slišati, končno so pa dovolili v poroko pod pogojem, da se deklico iztehta in da ženin plača šest kron za kilogram. Ženin je bil s tem zadovoljen, a je še poceni dobil nevesto, ker je nevesta tehtala le 43 kg.

* (Graščakinja učiteljica.) V Tržiču pri Zdenčini na Hrvaškem uči graščakinja gospa Ančka pl. Tompa 18 kmetov analfabetov branja in pisanja.

* (Davek na karte.) Ogrska je dežela, kjer se silno igra na karte. To je porabil občinski svet v Miškolcu ter je naložil na kartanje davek. Vsak gostilničar in kavarnar mora plačati od vsake igre 10 h davka.

* (Sakserjevo podružnico) v Clevelandu so okradli neznani tatovi. Odnegli so 8000 dolarjev, zlato verižico, revolver in nekaj spisov.

* (Morilko sedmih oseb) Feige so obesili v Vratislavi. Tajila je svoj zločin do zadnjega trenutka. Še-le pod vešali se je udala, da je zastrupila sedem oseb.

* (Nizozemska policija) prijela je osem mož broječo četo mednarodnih trgovcev z deklicami, ki so vodili 15 čeških deklic. Da se takih ljudi tudi v naših kronovinah mnogo potika okrog in skuša s prilizujenimi besedami in obljubujoč ne-veščim dekletom dobre službe zvabiti iste v tujino, je gola resnica in ne da se tajiti, da premnogokrat marsikatero pošteno dekle gre takim tičem na limanice ter gre v tuje kraje, odkoder se nikoli več ali pa duševno in telesno uničena povrne.

* (Velika železniška nesreča) pripetila se je na angleški severni železnici. Prazna lokomotiva je zavozila v nek posebni vlak, ki je skočil iz tira. Petindvajset oseb je nevarno ranjenih.

* (Morilec cesarice Elizabete.) „Echo de Paris“ priobčuje poročilo nekega urednika, ki je videl v Genevi morilca cesarice Elizabete, Lucchenija. Luccheni je popolnoma izgubil nasilno obnašanje, ki ga je prej kazal, in se obnaša popolnoma mirno. Neprestano in z veliko marljivostjo študira jezike in čita že čisto dobro francoska in nemška dela. Zdaj

se uči angleščine. Luccheni je tudi začel pisati svoje memoire in je že popisal dva zvezka s spomini svojega življenja. V teh podatkih se pritožuje na mnogobrojne zapreke in neugodnosti, ki jih je trpel v svoji mladosti na potovanju po Franciji, Ogrski in Avstriji; zelo dalekosežno je njegovo pripovedovanje o doživljajih svojega vojaškega službovanja v Italiji.

Smešnice.

(Po ovinkih.) Mož (svoji ženi): „Gostilničar, pri rumenem kljuncu je pač obžalovanja vreden človek. Obrt ne nese, žena je bolna, ima štiri otroke, vrhu tega stoji na jako slabih nogah — bodi tako dobra, daj mi ključ, prav rad bi ga danes obiskal!“

(Odobreno.) Učitelj: „Kaj ste že zopet pijani Škrjanc, zapomnite si, vi ne pridete daleč!“ — Kmetič: „To mislim tudi jaz gospod učitelj, zato sem se pa v travo vlegel.“

(Po časi.) Vi izpijete pa veliko konjaka gospod Bucek!“ — „Ja vidite, konjak je dobro sredstvo proti morski bolezni. Sprva sem ga pil z vodo, potem brez vode, sedaj ga pa pijem kakor vodo!“

(Nedolžen prešič.) „Ti stara, kaj ko bi za najino srebrno poroko našega debelega zaklala?“ — „Lepo te prosim stari, kaj je prešič kriv, da sva se pred 25 leti vzela.“

(Kaj je čudež?) V neki deški šoli razvil se je sledeči pogovor. Učitelj: „Kaj je čudež?“ — Deček: „Ne vem.“ — Učitelj: „Ako bi v noči enkrat solnce sijalo, kaj bi ti rekel, da je to?“ — Deček: „Mesec.“ — Učitelj: „In ko bi se ti pa povedalo, da je solnce, kako bi to imenoval?“ — Deček: „Grdo laž.“ — Učitelj: „Jaz nikoli ne lažem. Misli si, da ti jaz to povem, da je to solnce, kaj bi si potem mislil?“ — Deček (po daljšem molku): „Da niste gospod učitelj popolnoma trezni.“

(Kaj vse se lahko priseže.) Janez je posodil Francetu lončen pisker. France je pa pisker razbil in Janez ga je šel tožit. France se je moral zagovarjati in je konečno prisegel, da mu Janez sploh piskra posodil ni, da je bil pisker že ubit, ko mu ga je posodil, in zopet, da je bil pisker cel, ko mu ga je nazaj dal.

(Različna značaja.) Žena svojemu možu na šetališču: „O ta krasota narave, ta nebeški mir, ta gozdni čisti vonj, to milo petje pisanih ptičev, o tukaj bi sedela in sanjala do zadnjega dne svojega življenja!“ — Mož: „Draga moja, lepo te prosim, le vsedi se in ne daj se motiti v svojih sanjah, jaz pa grem ta čas v bližnjo gostilno in ko bodeš odsanjala, pa me lahko tam zopet pokličeš, da greva naprej.“

(Zakaj.) Sosea: „Kaj res, da palite luč, dokler vaš soprog ne pride domu?“ — Gospodinja: „Gotovo, kajti zadnjič ni dosti manjkalo, in razbila bi s hlapcem za čevlje zrcalo, ker je bila tema.“

Darovi za dijaško kuhinjo v Novem mestu.

Do 10. oktobra sem prejel sledeče darove: Veleč. g. župnik A. Kulkelj 20 K. Veleč. g. župnik Fr. Mekinec 10 K. Gospa T. Rojs 10 K. Preč. g. kanonik Dobrovec 10 K. G. nadučitelj Lokar 2 K. Veleč. g. župnik Texter 10 K. Veleč. g. župnik A. Lavrič 10 K. Veleč. g. župnik M. Nemanic 10 K. Veleč. g. župnik Fr. Brulec 10 K. Po g. dr. K. Slancu sodna poravnava 50 K. Neimenovana 5 K. Od igre 4 K in 2 K. Veleč. g. dr. J. Zore 10 K. Veleč. g. župnik J. Vidergar 10 K. Veleč. g. J. Oblak 20 K. Veleč. g. dekan J. Nagode 10 K. Veleč. g. župnik v p. V. Bergant 10 K. Veleč. g. dr. Fr. Grivec 50 K. Penes-sorensis 4 K 10 h. Veleč. g. duhovni svetnik Saje 10 K. Veleč. g. duhovni svetnik I. Podboj 10 K. — Darovi iz Novega mesta in Kandije 248 K 10 h. (Teh darov ne bom ponavljal, marveč vsak mesec le skupno svoto naznanil.) Darovali so za mesec oktober: Andrej Agnitsch 1 K. G. vodja R. Dolenc 1 K. G. sodni svetnik Dolinšek 1 K. Frančiškanski samostan 2 K. G. dvorni svetnik J. Gerdešič 4 K. Neimenovana 60 h. G. J. Krajec 2 K. Tiskarna Krajec nasl. 2 K. G. J. Mikolič 1 K. G. dr. E. Pajnič 1 K. G. prof. Pettauier 1 K. G. notar Poznik 1 K. G. baron Rechbach, okrajni glavar 2 K. G. sodni svetnik Rizzoli 1 K. G. V. Rohman 1 K. G. Fr. Seidl 1 K. Plem. Sladovič S., župan 2 K. G. I. Škerlj, sodni nadsvetnik 3 K. G. župnik v p. I. Salehar 10 K. G. dvorni svetnik Fr. Šuklje 4 K. Gospa Tuček 1 K. G. dr. Vaupotič 2 K. G. Vidic, poštni oskrbnik 1 K. G. I. Zaplotnik, kapit. vikarij 1 K 50 h. G. J. Zurec, župan 1 K. G. dr. V. Žitek, advokat 2 K. — Za dva meseca: dr. V. Ahazhiž 2 K. — Za 3 meseca: dr. J. Globelnic 3 K. G. E. Kastelic 3 K. G. A. Püll pl. Föhrenau 6 K. Preč. g. kanonik J. Virant 5 K, in preč. g. kanonik A. Zlogar 5 K. — Za pol leta: dr. P. DeFranceschi 10 K. Preč. g. kanonik F. Povše 10 K. G. dr. K. Slanc 100 K. — Za celo leto šolsko: G. sodni svetnik V. Gandini 10 K. Gospa Pavla Hočevar 6 K. G. L. Illovsky 7 K.

G. J. Kavčič, predsednik okrožn. sodišča 20 K. G. V. Bergant, župnik v p. 10 K. Gosp. J. Jakše, posestnik in gostilničar 2 vreči krompirja. — Vrne naj vsem ljubi Bog! Prosim prav pristržno še druge podpore — prav hvalen bom, zlasti za živila.
Dr. J. Marinko.

Loterijske številke.

GRADEC,	5. oktobra	20	29	8	77	27
TRST,	12. oktobra	17	13	18	30	37

ZAHVALA.

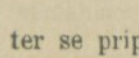
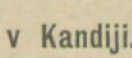
Došlo mi je povodom moje tridesetletnice od blizo in daleč tolikanj dokazov ljubezni in priznanja, da mi je prijetna dolžnost, izraziti svojo najiskrenejšo zahvalo posebno tvrdki J. Krajec nasl., iste osebo in mojim gg. kolegom za prejeta darila, prireditve slavnostnega večera in okusno okrašenje prostorov, z zagotovitvijo, da mi ostane ta častni večer v trajnem spominu. Nadalje pristrčna hvala mojim nekdanjim gg. součencem, vsem prijateljem in znancem v tujini in doma, kateri so mi v tako obilnem številu častitali.
RUDOLFOVO, 8. oktobra 1907.

Makso Petrič, tiskar.

Dr. E. Volčič Civilnopravdni red

in sodni pravilnik dobi se še le v nekoliko izvodih v knjigarni J. Krajec nasl. v Rudolfovem.

Od danes 15. oktobra nadalje prodajam (248-3-1)

 govedino po K 1.— kilo,
 teletino po K 1.20 kilo,
 svinino po K 1.20 kilo,

ter se priporočujem v obilen obisk. Javornik v Kandiji.

Milostiva gospa,

ali veste, zakaj morate pri nakupovanju sladne kave izrečno poudarjati ime »Kathreiner?«

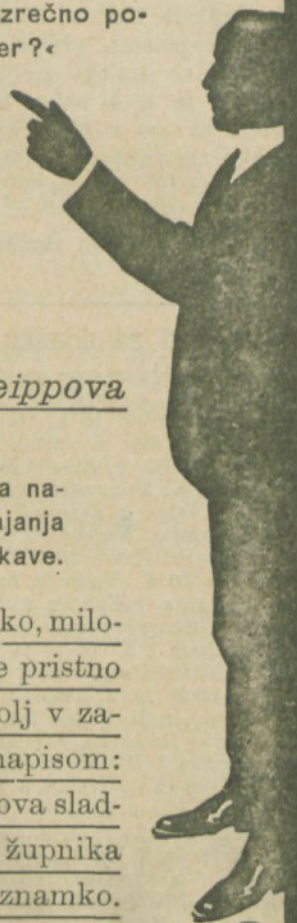
Ker se Vam sicer utegne primeriti, da dobite manj vreden posnemek brez vseh vrlin, s katerimi se odlikuje Kathreinerjeva kava.

Zakaj le

**Kathreinerjeva Kneippova
sladna kava**

ima spričo posebnega načina svojega proizvodnje vonj in okus zrnate kave.

Zapomnite si torej natanko, milostiva gospa, da dobivate pristno Kathreinerjevo kavo zgolj v zaprtih izvirnih zavojih z napisom: »Kathreinerjeva Kneippova sladna kava« in s sliko župnika Kneippa kot varstveno znamko.

Kje je Terezija Kovačič?

ki je bila pred kakimi tremi leti v Clevelandu. Nje brat Nikola Colarič iz Ozla jo prosi, naj se mu oglasi, on stanuje sedaj na Breitenau pri Rudolfovem. Prosi tudi znance, kateri za njo vedó, da mu to naznanijo. (240.)

Ugodna prilika!

(242)

Lepa, nova, lansko leto dovršena

hiša v Straži

na razpotju deželne ceste, ki vodi v Novo mesto-Toplice in Žužemberk in je oddaljena kacic 50 korakov od železniške postaje. V hiši se je nahajala prodajalna in je sposobna za vsako obrt. Poleg hiše je velik vrt, hlev, kozolec itd. Zraven spada en gozd, 5 velikih njiv, 4 travniki-pašniki, 2 rigolana vinograda in 2 nerigolana, 2 laza in gmanjska pravica. — Hiša in vsa ta zemljišča je cenjeno skupaj na 19.860 kron, ki se proda na dražbi vsled v konkurz padlega lastnika

dne 18. oktobra ob 9. uri dopoldne v Straži.

Natančna pojasnila daje

g. Franc Wokač, trgovec v Novem mestu.

Občinska hranilnica v Kostanjevici

edina hranilnica v kostanjeviškem okraju, naznanja, da je pričela s poslovanjem v začetku meseca avgusta t. l. in se nahaja

v občinski hiši zraven županskega urada.

S strankami posluje vsako nedeljo in torek od 8. do 12. ure dopoldne. Ob navedenih dnevih sprejema hranilne vloge, jih obrestuje po

 4%

(241-4-1)

ter pripisuje nevzdignene obresti vsakega pol leta h kapitalu. — Za varnost vlog jamči občina kostanjeviška z vsem svojim premoženjem in vso davčno močjo, hranilnica sama pa je pod nadzorstvom c. kr. deželne vlade, pri kateri je naložena varščina v znesku 20.000 K.

Posoja se na zemljišča po 5%, na menice in vrednostne papirje po 6% na leto.

Občinska hranilnica v Kostanjevici,
meseca septembra 1907.

Ivan Globočnik l. r.,
predsednik upravnega odbora,
Lavoslav Bučar l. r.,
pisarniški ravnatelj.

Rajmund Doležalek l. r.,
predsednik ravnateljstva,
Alojzij Gatsch l. r.,
blagajnikar.

Mesto praktikanta

razpisuje „Hranilnica za Kandijo in okolico“. — Prošnje z dokazili je vložiti do 1. novembra 1907. — Plača po dogovoru.

Gostilna **Ferlič**, Glavni trg.

Zobozdravnik

iz Ljubljane, Špitalske ulice št. 7.

(52-0-14)

Amerikanske zobe.
Vsa zobotehnična dela.

Amerikanske zobe
se v konces. ateleju

O. SEYDL izvršujejo.

Ordinira vsaki ponedeljek od 10. — 5. ure.

IZ HAVRA V NEWYORK

samo 6 dni

vozijo brzoparniki „francoske
prekomorske družbe.“

Edina najkrajša črta.

Veljavne vozne liste in brezplačna pojasnila daje samo

E. ŠMARDJA

oblastveno potrjena potovalna pisarna

v Ljubljani, Dunajska cesta št. 18.

(26-24-19) nasprosti znane gostilne pri „Figovcu“.

ŽENSKE LASE.

zmešane in rezane kupujem in plačam po najvišji ceni. Izdelujem vsa vlasuljarska dela. V zalogi imam fina toaletna mila od 20 v naprej, prave francoske parfume, četke za zobe, Odol, Kalodont itd. Odlikovana tekočina Bayrum proti izpadanju las in očiščuje prhut.

Spoštovanjem se priporočam

Ivan Svetec,

(7-20-20) brivec in vlasuljar, Rudolfovo, Glavni trg. (Nasproti mestne hiše.)

Krompir

v vsaki množini in po dobri ceni kupuje oskrbništvu v Pogancah pri Novem mestu. (146-3-1)

Pošten iz dobre hiše,

deček

najmanj 14 let star, se takoj sprejme v manufakturno trgovino (239-0-2)

Karl Barborič v Rudolfovem.

Želodčne kapljice

preje znane pod imenom
Kapljice sv. Marka,

sredstvo proti slabosti želodca, osobito proti koliki in ujedanju v želodcu in trebuhu ter proti zaprtim vetrovom. Podpira prebavo težkih, mastnih in preobilo užitih jedi.

1 duc. 4 K, 5 duc. 17 K, 10 duc. 32 K poštne prosto postavljeno na vsako pošto.

Prosim, izvolite mi poslati še 12 steklenic „Želodčnih kapljic“, ktere nujno potrebujem, ker na moji osebi čudodelno delujejo. Božo Pazič, Kastel-stari. — Prosim en ducat kapljic, ker sem se pri dveh mi poslanih ducatih prepričal, da izvrstno delujejo in jih hočem tudi svojim prijateljem priporočiti. Niko Stražičić, Babino polje. — Enakih dopisov, katerih vseh tu navesti ne morem, imam veliko in so vsakemu na upogled. Te kapljice izdeluje samo gradska lekarna v Zagrebu, radi tega treba je pri naročilih sledeč natančen naslov napisati: (244-10-1)

Gradska lekarna Zagreb, poleg trga sv. Marka 48.

Hiša št. 59

ležeča v ulici za tukajšnjo gimnazijo, je takoj naprodaj.

Natančnejše podatke daje

(235-3-2)

Ana Mišič v Trstu, Via del Farneto št. 18. II. nadstropje.

Pred enim mesecem je prišel

(243)

velik pes prepeličar

temno-rujave barve, nekoliko bel med prvimi nogami in nekoliko pikast po prvih nogah. Sedanji gospodar ga želi nazaj dati, zato naj se oglasi pravi gospodar pri Vinkotu Slivnik v Št. Vidu ali pa pri meni Josip Groznik, Pungert, pošta Št. Vid.

Učenca

takoj sprejemem za mesarski obrt.
Alojzij Mežnaršič mesar v Randiji.

***** (147-3-1)

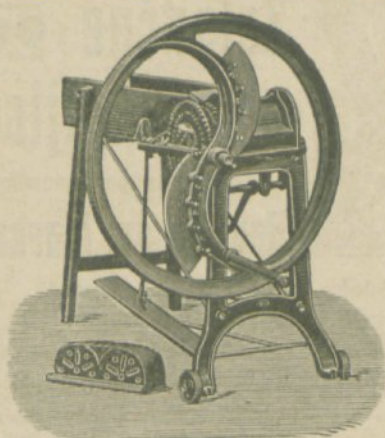
Steckenpferd-lilijsko-mlečno milo

Bergmanna & Co. Draždani in Tečín n. L.

je in ostane glasom vsak dan došlih priznalic najuspešnejše vseh medicinalnih mil proti pégam kakor tudi v doseg in ohranitev nežne, mehke kože in roznate polti. — Dobiva se po 80 v komad v vseh lekarnah, drožerijah, parfumerijah, trgovinah mila in brivnicah. (99-25-13)

Na prodaj je hiša št. 61. za šolami.

(182-0-7) ===== Berta Vojska. =====

(152-24-10) **Tovarna strojev in železolivarna**
K. & R. Ježek v Blanskem (Moravska)

se priporoča za dobavo vseh kmetijskih strojev, kakor:

plugov, bran, sejalnih strojev, strojev za žetev in košnjo, vitlev, mlatilnic, žitnih čistilnic in od-biralnikov (trijerjev), slamoreznic, reporeznic, koruznih robkarjev, drobilnih mlinov, parilnih kotlov, grozdnih in sadnih mlinov in stiskalnic itd. Posebna izdelava sesalk, vodovodnih naprav, ben-cinovih motorjev in lokomobil, vrtnih strojev in strojev za kroženje obročev. Popolne opreme opekarn, šamotnih in tovarn za mavec. Zmerne cene, ugodni plačilni pogoji

Premovana na vseh razstavah z najvišjimi priznanji.

Ceniki (o kmetijskih strojih slovenski) zastoj in poštnine prosto. Dopisuje slovensko.

Zastopstvo za Kranjsko in zaloga strojev v Ljubljani: **J. Komatič**, Dunajska cesta štev. 31.

Proda se iz proste roke

(234-2-2)

Proda se iz proste roke

(230-3-3)

več hektarov posestva

v Kandiji pri Novem mestu.

Leži v bližini kmetijske šole na Grmu in je pri-pravno za stavbišča. Cena po dogovoru.

Več se izve pri

gg. L. Kopaču in J. Paučiču v Novem mestu.

hiša

s 4 sobami in kovačnico v
Kandiji št. 30, zraven je tudi
6 oralov zemlje, kozolec, šupa
zidana z opeko krita.

Več pove lastnik Peter Gorupič, Kandija.

Slavnemu občinstvu vljudno naznanjam, da sem otvoril
dne 1. julija t. l. popolnoma na novo urejeno (229-3-3)

manufakturno trgovino

na Glavnem trgu št. 94,

ter imam veliko zalogo svežega, raznovrstnega in najboljšega
oblačilnega blaga po zelo nizkih cenah.

Nadalje imam v zalogi vsake vrste perila — fino in za
delavce, — predpasnike, moderce, kravate ter vse potrebščine
za krojače in šivilje, kakor tudi nagrobne vence in trakove.

Za obilen obisk se priporočam

Novo mesto, 15. sept. 1907.

JOS. RAVNIKER.

Prva ljubljanska velika žgalnica kave,

Karel Planinšek, Ljubljana, Dunajska cesta.

Električni obrat, tedaj večkrat na dan sveže žgana
kava; izvrstna kakovost, najboljši aroma, krepkega
okusa. Najnižje cene za posamezne vrste in za naj-
priznanejše zmezi. (29-12-10)

Pošiljatve od 3 kg naprej poštnine prosto.

Tovarnar Franc Nechvíle

na Dunaju, V. l., Margarethenstrasse Nr. 98

priporoča p. n. vinogradnikom, društvom in gostilničarjem svoje izdelke in sicer:
patentovano trtno škropilnico „Avstrija“, ročne in nahrbtnne žvep-
ljalnike „Vindobona“, škropilnice za drevje, sušilnice za sadje, kakor
tudi vse potrebno orodje za vino in pivotoč ter za kletarstvo, kakor:
grozdne in sadne mline in stiskalnice, pumpe in cevi za vino i. t. d.